

Briselē, 2020. gada 8. maijā
REV1 – aizstāj 2019. gada
7. oktobra paziņojumu

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI TABAKAS UN AR TO SAISTĪTO IZSTRĀDĀJUMU JOMĀ

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti¹. Izstāšanās līgumā² ir paredzēts pārejas periods, kas beigsies 2020. gada 31. decembrī³. Līdz minētajam datumam Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā pilnībā ir piemērojamas ES tiesības⁴.

Pārejas periodā ES un Apvienotā Karaliste risinās sarunas par nolīgumu par jaunu partnerību, jo īpaši paredzot brīvās tirdzniecības zonas izveidi. Tomēr nav skaidrs, vai pārejas perioda beigās šāds nolīgums būs noslēgts un stāsies spēkā. Katrā ziņā attiecības, ko šāds nolīgums radītu, tirgus piekļuves nosacījumu ziņā ļoti atšķirtos no Apvienotās Karalistes dalības iekšējā tirgū⁵, ES muitas savienībā un PVN un akcīzes nodokļa zonā.

Tādēļ visām ieinteresētajām personām un jo īpaši ekonomikas dalībniekiem tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas būs spēkā pēc pārejas perioda beigām (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā ir arī izskaidroti daži attiecīgie izstāšanās līguma atdalīšanās noteikumi (sk. tālāk B daļu), kā arī noteikumi, kas pēc pārejas perioda beigām būs piemērojami Ziemeļīrijā (sk. tālāk C daļu).

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, ieinteresētajām personām jo īpaši tiek ieteikts sagatavoties īpašām prasībām attiecībā uz sūtījumiem starp ES un Apvienoto Karalisti pēc pārejas perioda beigām.

¹ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

³ Pirms 2020. gada 1. jūlija pārejas periodu var vienu reizi pagarināt par laiku, kas nepārsniedz 1 vai 2 gadus (izstāšanās līguma 132. panta 1. punkts). Apvienotās Karalistes valdība līdz šim ir izslēgusi iespēju pieprasīt šādu pagarinājumu.

⁴ Ar dažiem izņēmumiem, kas paredzēti izstāšanās līguma 127. pantā, bet šā paziņojuma kontekstā nav būtiski.

⁵ Konkrētāk, brīvās tirdzniecības nolīgumā netiek ietverti tādi iekšējā tirgus principi (preču un pakalpojumu jomā) kā savstarpēja atzīšana, izcelsmes valsts princips un saskaņošana. Turklāt brīvās tirdzniecības nolīgums neatceļ nedz muitas formalitātes un kontroles (tostarp attiecībā uz preču un to izejvielu izcelsmi), nedz arī importa un eksporta aizliegumus un ierobežojumus.

Lūdzam ievērot, ka

šis paziņojums neattiecas uz:

- ES noteikumiem par netiešajiem nodokļiem (akcīzi un PVN);
- ES noteikumiem par preču zīmēm un to piemērošanu un
- ES noteikumiem par tabakas izstrādājumu reklāmu un sponsorēšanu, kā arī par audiovizuāliem komercpaziņojumiem.

Par šiem aspektiem tiek gatavoti vai ir publicēti citi paziņojumi⁶.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM

Pēc pārejas perioda beigām Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Direktīva 2014/40/ES par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu^{7 8} Apvienotajai Karalistei vairs nebūs saistoši⁹. Tam ir konkrēti šādas sekas.

1. ZIŅOŠANA PAR TABAKAS IZSTRĀDĀJUMIEM UN E-CIGARETĒM ES KOPIGAJĀ IEVADES PORTĀLĀ (*EU-CEG*)

Direktīvas 2014/40/ES 5. pants nosaka, ka tabakas izstrādājumu ražotājiem un importētājiem jāiesniedz kompetentajām dalībvalstu iestādēm informācija par visiem tabakas izstrādājumiem, kas laisti ES tirgū (par sastāvdaļām, emisijām, izstrādājumu noformējumu).

Turklāt Direktīvas 2014/40/ES 20. panta 2. punkts nosaka, ka elektronisko cigarešu un uzpildes flakonu ražotājiem un importētājiem jāiesniedz dalībvalstu kompetentajām iestādēm paziņojums par jebkādiem šādiem izstrādājumiem, ko tie iecerējuši laist ES tirgū.

Prasīto informāciju par tabakas izstrādājumiem un elektroniskajām cigaretēm iesniedz elektroniski ES kopīgajā ievades portālā (*EU-CEG*)¹⁰.

Pēc pārejas perioda beigām Direktīvā 2014/40/ES izklāstītās paziņošanas prasības vairs netiks piemērotas izstrādājumiem, kas tiks laisti Apvienotās Karalistes tirgū.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁷ OV L 127, 29.4.2014., 1. lpp.

⁸ Šajā paziņojumā ar terminu “tabakas izstrādājums” jāsaprot tabakas izstrādājumu, kas attiecīgā gadījumā ietver ar to “saistītos izstrādājumus”.

⁹ Attiecībā uz Direktīvas 2014/40/ES piemērojamību Ziemeļīrijai skatīt šā paziņojuma C daļu.

¹⁰ https://ec.europa.eu/health/euceg/introduction_lv.

EU-CEG vairs nevar izmantot iesniegumiem, kas adresēti Apvienotajai Karalistei. Kad pēc pārejas perioda beigām tiks iesniegta kāda paziņojuma atjaunināta versija, ES ražotājiem un importētājiem būs jānodrošina, ka tādos iesniegumos vairs nav norādīts AK tirgus.

2. KOMBINĒTI BRĪDINĀJUMI PAR IETEKMI UZ VESELĪBU (KRĀSAINIE FOTOATTĒLI)

Direktīvas 2014/40/ES 10. pants nosaka prasību, ka uz tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām un ārējā iepakojuma jābūt izvietotiem kombinētiem brīdinājumiem par ietekmi uz veselību. Šie kombinētie brīdinājumi sastāv no noteiktiem teksta brīdinājumiem un atbilstošiem krāsainajiem fotoattēliem¹¹.

Šie krāsainie fotoattēli pieder ES. Tāpēc uz AK tirgū laistiem tabakas izstrādājumiem pēc pārejas perioda beigām vairs nevar būt izvietoti ar Direktīvu 2014/40/ES ieviestie krāsainie fotoattēli.

3. UNIKĀLIE IDENTIFIKATORI

Direktīvas 2014/40/ES 15. pants nosaka, ka visām tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībām, ko laiž tirgū, jābūt marķētām ar unikālu identifikatoru¹².

- Tabakas izstrādājumiem, kurus pēc pārejas perioda beigām no Apvienotās Karalistes importē ES tirgū, jāatbilst noteikumiem par importēšanu Eiropas Savienībā. Tātad šiem tabakas izstrādājumiem jābūt marķētiem ar unikālu identifikatoru, ko izdevis tās ES dalībvalsts ID izdevējs, kuras tirgū izstrādājums tiek laists¹³.
- Tabakas izstrādājumiem, kurus pēc pārejas perioda beigām no ES eksportē uz Apvienoto Karalisti, jāatbilst noteikumiem par eksportēšanu no ES. Tātad šiem izstrādājumiem jābūt marķētiem ar unikālu identifikatoru, ko izdevis tās ES dalībvalsts ID izdevējs, kurā izstrādājums ir ražots¹⁴.

4. INFORMĀCIJAS PAR IZSTRĀDĀJUMU PĀRVIETOŠANU NOSŪTĪŠANA

Direktīvas 2014/40/ES 15. pants un Īstenošanas regula (ES) 2018/574 nosaka, ka tabakas izstrādājumu iepakojuma vienību pārvietošana jāreģistrē¹⁵.

¹¹ Sk. Komisijas 2014. gada 10. oktobra Deleģēto direktīvu 2014/109/ES, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/40/ES II pielikumu, izveidojot galeriju ar ilustratīviem brīdinājumiem, kuri jāizvieto uz tabakas izstrādājumiem (OV L 360, 17.12.2014., 22. lpp.).

¹² Sk. Komisijas 2017. gada 15. decembra Īstenošanas regulu (ES) 2018/574 par tehniskajiem standartiem attiecībā uz tabakas izstrādājumu izsekojamības sistēmas izveidi un darbību (OV L 96, 16.4.2018., 7. lpp.).

¹³ Īstenošanas Regulas (ES) 2018/574 4. panta 2. punkts.

¹⁴ Īstenošanas Regulas (ES) 2018/574 4. panta 4. punkts.

¹⁵ Sk. Īstenošanas regulas (ES) 2018/574 VI nodaļu.

Pēc pārejas perioda beigām izstrādājumu pārvietošana no ES uz Apvienoto Karalisti un otrādi ir attiecīgi eksports/imports un attiecīgi jāreģistrē.

5. PRIMĀRIE UN SEKUNDĀRIE REPOZITORIJI

Direktīvas 2014/40/ES 15. pants un Īstenošanas regulas (ES) 2018/574 24., 26. un 27. pants nosaka, ka jāizveido datu glabāšanas infrastruktūra (primārie repozitoriji katram ražotājam un importētājam; sekundārais repozitorijs, kurā ir visu primārajos repozitorijos glabāto datu kopijas), kas ļauj izsekot un identificēt tabakas izstrādājumus.

Pēc pārejas perioda beigām:

- visām AK pusēm, proti, AK valsts iestādēm, AK ID izdevējam un AK ekonomikas dalībniekiem, jāpārtrauc savienojums ar primārajiem repozitorijiem;
- visām AK pusēm, proti, AK valsts iestādēm, AK ID izdevējam, primārajiem repozitorijiem, par kuru izmantošanu līgumu ir noslēguši tikai tie ražotāji un importētāji, kas atrodas Apvienotās Karalistes teritorijā, un AK ekonomikas dalībniekiem, jāpārtrauc savienojums ar sekundāro repozitoriju.

Ar Apvienoto Karalisti saistītajiem datiem jāpaliek repozitoriju sistēmā, un tie jāuzglabā atbilstoši piemērojamajai saglabāšanas politikai¹⁶.

B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI

Izstāšanās līguma 41. panta 1. punktā ir noteikts, ka pastāvošu un individuāli identificējamu precī, kas likumīgi laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē pirms pārejas perioda beigām, var turpināt darīt pieejamu ES vai Apvienotās Karalistes tirgū un turpināt tās apgrozību starp šiem diviem tirgiem, līdz tā nonāk pie galalietotāja.

Ekonomikas dalībniekam, kurš atsaucas uz minēto noteikumu, ir pienākums uz jebkāda attiecīgā dokumenta pamata pierādīt, ka šī prece ir laista tirgū ES vai Apvienotajā Karalistē līdz pārejas perioda beigām¹⁷.

Minētā noteikuma izpratnē “laist tirgū” nozīmē, veicot komercdarbību, par samaksu vai bez maksas pirmoreiz piegādāt precī izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai tirgū¹⁸. “Piegādāt precī izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai” nozīmē, ka “pastāvoša un individuāli identificējama prece pēc ražošanas posma beigām ir divu vai vairāku juridisko vai fizisko personu rakstiskas vai mutiskas vienošanās priekšmets attiecībā uz īpašumtiesību, jebkādu citu īpašuma tiesību vai valdījuma nodošanu saistībā ar attiecīgo precī vai ir priekšmets piedāvājumā juridiskai vai fiziskai personai noslēgt šādu vienošanos”¹⁹.

¹⁶ Īstenošanas Regulas (ES) 2018/574 25. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 27. panta 10. punkts.

¹⁷ Izstāšanās līguma 42. pants.

¹⁸ Izstāšanās līguma 40. panta a) un b) punkts.

¹⁹ Izstāšanās līguma 40. panta c) punkts.

Piemērs. Tabakas izstrādājumu, ko pirms pārejas perioda beigām Apvienotajā Karalistē bāzēts ražotājs pārdevis Apvienotajā karalistē bāzētam vairumtirgotājam, joprojām var izplatīt tālāk ES dalībvalstī, kura pieprasa, lai būtu norādīts patēriņa dalībvalsts identifikācijas kods, un unikālais identifikators nav jāaizstāj ar importa izstrādājumiem nepieciešamo unikālo identifikatoru²⁰.

C. ZIEMEĻĪRIJĀ PĒC PĀREJAS PERIODA BEIGĀM PIEMĒROJAMIE NOTEIKUMI

Protokolu par Īriju/Ziemeļīriju ("Ī/ZĪ protokols") piemēro pēc pārejas perioda beigām²¹. Lai turpinātu piemērot Ī/ZĪ protokolu, periodiski ir jāsaņem Ziemeļīrijas Leģislatīvās asamblejas piekrišana, un sākotnējais piemērošanas periods ir 4 gadi pēc pārejas perioda beigām²².

Ī/ZĪ protokolā ir noteikts, ka daži ES tiesību noteikumi ir piemērojami arī Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju. Turklāt Ī/ZĪ protokolā ES un Apvienotā Karaliste ir vienojušās, ka Ziemeļīriju uzskata par dalībvalsti, ciktāl ES noteikumi ir piemērojami Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju²³.

Ī/ZĪ protokolā ir paredzēts, ka Direktīvu 2014/40/ES piemēro Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā attiecībā uz Ziemeļīriju²⁴.

Tas nozīmē, ka šā paziņojuma A un B daļā atsauces uz ES ir jāsaprot kā atsauces, kas ietver Ziemeļīriju, taču atsauces uz Apvienoto Karalisti ir jāsaprot kā atsauces tikai uz Lielbritāniju.

Konkrētāk tas *inter alia* nozīmē šo:

- Ziemeļīrijas tirgū laistiem tabakas izstrādājumiem jāatbilst Direktīvas 2014/40/ES prasībām;
- tabakas izstrādājumi, kas ražoti Ziemeļīrijā un nosūtīti uz ES, nav imports Direktīvas 2014/40/ES izpratnē (sk. iepriekš A iedaļu);
- tabakas izstrādājumi, kas no Ziemeļīrijas nosūtīti uz Lielbritāniju, ir eksports Direktīvas 2014/40/ES izpratnē (sk. iepriekš A iedaļu);
- tabakas izstrādājumi, kas no Lielbritānijas nosūtīti uz Ziemeļīriju, ir imports Direktīvas 2014/40/ES izpratnē (sk. iepriekš A iedaļu);
- Lai izpildītu Direktīvā 2014/40/ES noteiktās regulatīvās prasības, it īpaši attiecībā uz ziņošanu par tabakas izstrādājumiem un e-cigaretēm, kombinētiem

²⁰ Neskarot prasības attiecībā uz fiskālos nolūkos izmantojamām valsts identifikācijas zīmēm uz iepakojuma.

²¹ Izstāšanās līguma 185. pants.

²² Ī/ZĪ protokola 18. pants.

²³ Izstāšanās līguma 7. panta 1. punkts saistībā ar Ī/ZĪ protokola 13. panta 1. punktu.

²⁴ Ī/ZĪ protokola 5. panta 4. punkts un minētā protokola 2. pielikuma 47. iedaļa.

brīdinājumiem par ietekmi uz veselību un izsekojamības kodiem, ekonomikas dalībniekiem attiecībā uz Ziemeļīriju jāsaazinās ar Apvienotās Karalistes kompetentajām iestādēm un ID izdevēju.

Tomēr Ī/ZĪ protokols izslēdz iespēju Apvienotajai Karalistei piedalīties Savienības lēmumu pieņemšanā un lēmumu izstrādē attiecībā uz Ziemeļīriju²⁵.

Komisijas tīmekļa vietnē par ES noteikumiem par tabakas kontroles politiku (https://ec.europa.eu/health/tobacco/overview_lv) ir vispārīga informācija par tabakas un ar to saistīto izstrādājumu tiesisko regulējumu. *EU-CEG* tīmekļa vietnē (https://ec.europa.eu/health/euceg/introduction_lv) ir konkrēti (tehniski) aprakstīta izstrādājuma informācijas iesniegšana. Tīmekļa vietnē par tabakas izsekojamību (https://ec.europa.eu/health/tobacco/tracking_tracing_system_lv) ir konkrēti (tehniski) aprakstīta ziņošana par izstrādājumu pārvietošanu un darījumiem. Šo lapu saturs vajadzības gadījumā tiks atjaunināts ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija
Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts

²⁵ Ja ir vajadzīga informācijas apmaiņa vai savstarpējas apspriedes, tās notiek apvienotajā konsultatīvajā darba grupā, kas izveidota ar Ī/ZĪ protokola 15. pantu.